

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Прев 285/2025
17.07.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Татјане Матковић Стефановић, председника већа, Татјане Ђурица и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., Република ..., чији пуномоћник је Андреј Јеленковић и др., адвокати из ..., против туженог „МАХИМ МЕДИА“ ДОО Београд, чији је пуномоћник Милинко Мијатовић, адвокат из ..., ради испуњења уговорне обавезе, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда Пж 5803/2024 од 15.01.2025. године, у седници одржаној 17.07.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Привредног апелационог суда Пж 5803/2024 од 15.01.2025. године.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Београду П 8385/21 од 30.09.2024. године, у првом ставу изреке, одбијен је приговор стварне ненадлежности тог суда. Ставом другим изреке је одбијен захтев туженог за обезбеђење трошкова парничног поступка од стране тужиоца. Ставом трећим изреке, одбијен је предлог туженог за прекид поступка. Ставом четвртим изреке је делимично усвојен тужбени захтев тужиоца, па је обавезан тужени да тужиоцу плати 183.402,00 динара са законском затезном каматом од 03.04.2015. године до исплате. Ставом петим изреке је одбијен тужбени захтев тужиоца у делу на обавезивање туженог да тужиоцу исплати 80.000,00 евра са законском затезном каматом од 08.11.2013. године до исплате, 101.000,00 евра са законском затезном каматом од 23.11.2013. године до исплате и 1.668.866,39 динара са законском затезном каматом од 03.04.2015. године до исплате. Ставом шестим изреке је обавезан тужилац да туженом исплати трошкове парничног поступка у износу од 1.228.000,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности одлуке до исплате.

Пресудом Привредног апелационог суда Пж 5803/2024 од 15.01.2025. године, одбијена је жалба тужиоца као неоснована и потврђена пресуда Привредног суда у Београду П 8385/21 од 30.09.2024. године, у ставовима петом и шестом изреке.

Против наведене правноснажне пресуде, тужилац је изјавио благовремену ревизију због погрешне примене материјалног права.

У одговору на ревизију тужени је оспорио ревизијске наводе са предлогом да се ревизија тужиоца одбије.

Врховни суд је испитао правноснажну пресуду применом одредбе члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11 ... 10/23), па је утврдио да ревизија тужиоца није основана.

У поступку није учињена битна повреда из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац, као стицалац и тужени, као преносилац су дана 05.03.2012. године закључили Уговор о преносу удела у привредном друштву БЦИ Маркетинг. Уговором је, у члану 1. наведено да је предмет Уговора пренос удела, односно 100% основног капитала у Привредном друштву за маркетинг и пропаганду БЦИ Маркетинг Београд доо, мат. бр. 20625631, са припадајућим правима и обавезама у складу са Законом о привредним друштвима, оснивачким актом, Статутом привредног друштва, на стицаоца, те да стицалац стиче право, односно власништво и на уделе у привредним друштвима где је оснивач друштво, а у члану 3. је уговорено да се удео преноси на стицаоца за накнаду у износу од 10.000,00 евра, у динарској противвредности по средњем курсу НБС, те да стицалац удела при закључењу овог Уговора исплаћује наведену накнаду. Чланом 4. став 2. истог Уговора, предвиђено је да уколико БЦИ Маркетинг у периоду пре закључења и овере уговора има дуговања према повериоцима, пореској управи, фондовима за социјално, здравствено и пензијско осигурање, држави, другим организацијама, уколико је кажњено због прекршаја или престапа или ако се према БЦИ Маркетингу води неки од поступака који могу резултирати трошковима за БЦИ Маркетинг или његовим кажњавањем, тужени има обавезу да све трошкове које би БЦИ Маркетинг имао и сваку другу штету нанету БЦИ Маркетингу надокнади тужиоцу, као стицаоцу удела. Чланом 4. став 7. Уговора, предвиђено је да је друштво БЦИ Маркетинг власник 100% удела друштва Бета Радио и да тужени овим уговором гарантује тужиоцу да наведено друштво које је у његовом власништву нема дуговања као ни судских спорова, а у случају постојања дуговања и спорова, преносилац ће гарантовати стицаоцу заштиту и накнадити му све трошкове који проистекну из евентуалних потраживања и спорова.

Тужилац је тужбени захтев засновао на наводима да је, након преноса удела, друштво „БЦИ Маркетинг“ измирило обавезе по основу накнаде за коришћење грађевинског земљишта и локалне комуналне таксе за истицање фирме, које су се односиле на период пре закључења уговора, у укупном износу од 1.852.268,39 динара. Такође је навео да је друштво „Бета Радио“ по решењу о извршењу ИВ 10269/2013 од 09.09.2013. године, донетом на основу фактуре Инфонет Медије Љубљана број 3930-2011, извршило уплате у износу од 80.000,00 и 101.000,00 евра ради намирења потраживања насталог пре преноса удела.

На основу овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је становишта да је тужилац као стицалац удела, добио гаранције да привредно друштво у коме стиче удео нема никаквих дуговања и послује у складу са доступном пословном документацијом у којој су исказана сва потраживања и обавезе тог друштва. Одлучујући о потраживању тужиоца у износу од 1.852.268.39 динара са законском затезном каматом по основу накнаде за коришћење грађевинског земљишта и локалне комуналне таксе за истицање

фирме, нашао је да постоји обавеза туженог да тужиоцу надокнади све износе које је БЦИ Маркетинг платио по том основу након преноса удела, а којима су измирене обавезе које су настале пре закључења уговора о преносу удела. Из наведених разлога, првостепени суд усваја тужбени захтев за износ од 183.402,00 динара, док у преосталом делу одбија тужбени захтев, са образложењем да је БЦИ Маркетинг вршио плаћања тек 16.01.2015. године, односно знатно након периода за који је утврђена накнада предметним решењима и знатно након преноса удела, па првостепени суд налази да нема доказа да је БЦИ Маркетинг извршеним плаћањима од 2.046.675,89 динара и 86.721,71 динара измирио своју обавезу по решењима којима је утврђена обавеза БЦИ Маркетинга за период пре преноса удела, док за износ од 54.901,00 динара по решењу број 8899/2012-03 од 30.08.2012. године, сматра да тужени није пасивно легитимисан, јер је та обавеза за БЦИ Маркетинг настала након преноса удела.

Одлучујући о тужбеном захтеву у делу у којем је тужилац тражио обавезивање туженог да тужиоцу исплати износ од 181.000,00 евра са припадајућом законском затезном каматом, по рачуну број 3930-2011 од 28.10.2011. године, којим су фактурисане услуге пружане у периоду од октобра 2010. до маја 2011. године, друштву Бета Радио од стране Инфонет Медије из Словеније, првостепени суд је становишта да је исти неоснован. Према изнетој аргументацији фактура представља једнострану исправу, те се истом не доказује да су услуге заиста пружене друштву Бета Радио од Инфонет Медије у фактурисаној количини и по договореној цени, те да у недостатку било каквог писаног доказа да су све фактурисане услуге заиста пружене у фактурисаној количини, као и да је постојала сагласност овлашћених лица у погледу фактурисане цене сваке појединачне услуге која је наведена у рачуну, првостепени суд налази да тужилац, на коме је био терет доказивања, није доказао да је пре преноса удела туженог тужиоцу, постојало потраживање Инфонет Медије према Бета Радију у износу од 181.000,00 евра.

Другостепени суд је становишта да је одлука првостепеног суда правилна, али из других разлога. Према становишту другостепеног суда, према закљученом Уговору о преносу 100% удела у привредном друштву БЦИ Маркетинг д.о.о. Београд, тужилац је постао једини члан друштва, а тужени је пренео свој удео у складу са чл. 175. ст. 1. и 2. Закона о привредним друштвима. Међутим, чл. 4. уговора који предвиђа да уколико друштво БЦИ Маркетинг или његово друштво Бета Радио у коме је друштво БЦИ Маркетинг власник 100% удела, имају нека претходна дуговања, тужени је обавезан да тужиоцу лично надокнади све трошкове и штету насталу по том основу. Ове уговорне одредбе су, по оцени другостепеног суда, ништаве по чл. 103. Закона о облигационим односима, јер су супротне принудним прописима и природи односа између друштва и његових чланова. Тужилац је закључењем уговора о преносу удела и његовом реализацијом у том делу, стекао само удео у друштву БЦИ Маркетинг, које је власник удела у друштву Бета Радио. Чланом 152. Закона о привредним друштвима, прописана су права по основу удела. Члан друштва има одвојени субјективитет од самог друштва, које је у конкретном случају регистровано као друштво са ограниченом одговорношћу, тако да тужилац, као физичко лице, стицањем удела није стекао ни потраживања, ни дуговања друштва, односно његовог зависног друштва. Евентуална дуговања друштва могу утицати само на вредност удела, не и на лично потраживање тужиоца према туженом, а признавање такве обавезе би довело до неоснованог обогаћења тужиоца, јер он није имао стварне издатке према трећим лицима.

Ревизијом тужиоца се оспорава изнето становиште другостепеног суда. Ревидент сматра да је суд погрешно применио материјално право јер је занемарио аутономију

воље странака (чл. 10. ЗОО). Сматра да клаузуле о гаранцији представљају дозвољену уговорну слободу и у складу су са одредбама Закона о облигационим односима о материјалним недостацима. Потраживање тужиоца према туженом је самостално. Компаније не могу да имају потраживања за своје обавезе према својим члановима, нити чланови одговарају својим компанијама за дугове који настану пре њиховог иступања, па самим тим никакво потраживање компанија Бета Радио и БЦИ Маркетинг према туженом не може да постоји. Погрешан је закључак да би исплата на основу тих клаузула довела до неоснованог обогаћења тужиоца јер основ постоји у закљученом уговору.

Ревизија није основана.

Из утврђеног чињеничног стања произилази да су парничне странке 05.03.2012. године закључиле Уговор о преносу удела у привредном друштву БЦИ Маркетинг д.о.о. којим је тужени пренео на тужиоца 100% удела у основном капиталу тог друштва, за цену од 10.000 евра. Чланом 4. уговора тужени је преузео обавезу да накнади тужиоцу све евентуалне дугове које друштво БЦИ Маркетинг или његово зависно друштво Бета Радио имају пре дана преноса удела. Према становишту Врховног суда, правилно је другостепени суд закључио да је предметни уговор у делу у коме садржи наведену обавезу туженог ништав.

Према члану 10. Закона о облигационим односима, странке су слободне да уређују своје односе, али у границама принудних прописа, јавног поретка и добрих обичаја. Уговорна одредба којом се једна страна обавезује да другој надокнади трошкове који су настали према трећим лицима (повериоцима друштва) без да је та страна била поверилац тих потраживања, супротна је правној природи удела у друштву са ограниченом одговорношћу и одвајању имовине друштва од имовине члана. Таквом одредбом се уводи обавеза без правног основа, јер тужилац као физичко лице није имао свој лични трошак нити право на регрес, већ су трошкови плаћени из имовине правног лица друштва БЦИ Маркетинг и његовог зависног друштва Бета Радио. Према члану 103. ЗОО, ништав је уговор који је противан принудним прописима, јавном поретку или добрим обичајима. Сходно томе, одредба којом се преносилац удела обавезује да стицаоцу лично накнади дуговања правног лица чији је удео предмет преноса супротна је принудним прописима односно правима по основу удела из члана 152. у вези са чланом 139. Закона о привредним друштвима.

Ревизијски наводи да спорна уговорна клаузула представља својеврсну гаранцију туженог за материјалне недостатке није основан. Удео у друштву није ствар у смислу чл. 478. ЗОО, нити се на њега непосредно примењују правила о продаји са материјалним недостацима. Предмет стицања је право чланства у правном лицу, са свим статусним и имовинским последицама које из тога произилазе, а не имовина самог друштва. Стога се евентуални дугови друштва не могу сматрати недостацима ствари, већ евентуалним економским ризиком који утиче на вредност удела. Та вредност може бити предмет посебног уговарања (нпр. умањења цене), али не и основ за личну обавезу продавца да накнади трошкове које је имало треће лице.

Не стоје ни ревизијски наводи да је потраживање тужиоца према туженом независно од друштава БЦИ Маркетинг и Бета Радио. Према утврђеном стању, обавезе према повериоцима су измириле наведене компаније из сопствене имовине. Тужилац није био поверилац, нити је пренео на себе потраживања тих друштава. Према члану 210. ЗОО, неосновано обогаћење постоји ако нечија имовина пређе у имовину другог

лица без правног основа. У конкретном случају, евентуална исплата тужиоцу би довела управо до повећања његове имовине без правног основа.

Следом наведеног, Врховни суд налази да је другостепени суд правилно применио материјално право када је утврдио ништавост спорних уговорних одредаба у смислу члана 103. ЗОО.

На основу одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку, Врховни суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Татјана Матковић Стефановић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**